

111877

Krigsseiler-arkivet

Ansvar for nasjonalt viktige arkiver

Av Dagfinn Moe, professor, leder av Nasjonalt utvalg for universitetsmuseene/Det norske universitetsråd

Ad krigsseilernes og krigsinvalidenes tilbud om overdragelse av sine arkiver:

Så fikk man dessverre oppleve at ansvarlige nasjonale myndigheter på flere plan ikke er seg sitt ansvar bevisst med hensyn til sikring av arkiver av dokumentert nasjonal historisk verdi. Enhver som er faglig ansatt ved et arkiv, eller gjerne museum, har et klart faglig, moralsk og etisk ansvar for å ivareta dokumentasjon og/eller objekter som tilbys på en slik måte som det er gjort ved denne anledningen. Personell-, rom- og økonomibegrensninger er velkjente temaer for dem som driver i denne bransjen, men det holder ikke å avslå på et slikt grunnlag. Slike forhold fritar ikke det personalet som er tilsatt for å drive denne formen for nasjonal dokumentasjonstjeneste til positivt selv å engasjere seg i saken og finne en eller annen løsning som i dette tilfelle nasjonen er tjent med. Nærmeste overordnede (Kulturdepartementet?) til Riksarkivet må klart ta sin del av ansvaret – i alle fall når henvendelser kommer slik de er gjort ved denne anledningen. Om det er mangel på filosofi, økonomi eller tid er usagt. Timeglasset tømmes for de fleste av oss, og perioder med mangel på oppsyn med arkiver er dårlig anvendt tid.

Det finnes (forhåpentlig?) faste arkiveringsrutiner ved de forskjellige offentlige institusjoner. Jeg er imidlertid mindre kjent med hva som skjer med arkiver når institusjoner legges ned, flyttes osv. Det lokale ansvaret forsvinner ofte da. Selv har jeg lett etter viktige dokumenter i arkiver på fylkesplan, og fikk vite at det jeg lette etter ikke lenger fantes. Slikt er trist. Med denne bakgrunnen er jeg dessverre ikke overrasket over at offentlige ansvarlige myndigheter håndterer slike saker

som dette som de gjør. Hvilken negativ signaleffekt gir ikke dette om det offentliges syn på viktige samfunnsarkiver, og i dette tilfellet til krigsseilerne og de krigsinvalides historie i særdeleshet.

Nasjonalt sett synes jeg saken er mer enn flau, nærmest skandaløs. Jeg kunne hatt lyst til å tilby plass for arkivene ved Bergen Museum/Universitetet i Bergen.